

اعدام نمایشی یکی از روش‌های شکنجه روحی در دوران پهلوی

۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ ساعت ۱۹:۱۷

اعدام نمایشی یا با ترتیب دادن صحنه رعب‌آور اعدام یا تهدید مستقیم با اسلحه صورت می‌گرفت. به این صورت که زندانی را با چشم بسته به صحرا یا منطقه‌ای از زندان که معمولاً اعدام در آنجا انجام می‌گرفت می‌بردند، او را به چوبه اعدام بسته و حکم دروغین اعدام را می‌خواندند و گاهی با شلیک تیر مشقی و گاهی با در آوردن صدای شلیک گلوله به زندانی القا می‌کردند که تیر به سمت او شلیک شده است.

«یکی از روش‌های شکنجه روحی برای ایجاد وحشت، اعدام نمایشی یا ساختگی بود که از آن برای تضعیف روحیه زندانی، تخلیه اطلاعاتی و پرونده‌سازی استفاده می‌شد.

اعدام نمایشی یا با ترتیب دادن صحنه رعب‌آور اعدام یا تهدید مستقیم با اسلحه صورت می‌گرفت. به این صورت که زندانی را با چشم بسته به صحرا یا منطقه‌ای از زندان که معمولاً اعدام در آنجا انجام می‌گرفت می‌بردند، او را به چوبه اعدام بسته و حکم دروغین اعدام را می‌خواندند و گاهی با شلیک تیر مشقی و گاهی با در آوردن صدای شلیک گلوله به زندانی القا می‌کردند که تیر به سمت او شلیک شده است. در بعضی از اوقات حتی تیر خلاص هم به صورت دروغین شلیک می‌شد. در حین اجرای حکم نمایشی، یک نفر خبر از انصراف حکم اعدام و همین‌طور همکاری زندانی را می‌داد و مأموری برای بهتر جلوه دادن و باورمند کردن کار، با صدای بلند به این تغییر حکم اعتراض می‌کرد.

نتیجه این شکنجه برای زندانی تشنج اعصاب، ریزش ادرار، عدم کنترل حرکت، افتادن روی زمین، لکنت زبان و عدم قدرت بیان و صحبت، لرزش دست‌ها و پاها و... بود. این کار تا مدتی زندانی را در حالت بهت و شوک فرو می‌برد و او بین عالم هوشیاری، خواب و توهم سرگردان بود.

همیشه این‌گونه نبود که اعدام ساختگی با اجرای مراسم باشد. بعضی اوقات در همان اتاق شکنجه با قرار دادن تپانچه خالی روی سر زندانی و شلیک، ایجاد رعب می‌کردند. از افرادی که این شکنجه درباره آنان اعمال شده بود، شکرالله پاک‌نژاد عضو گروه فلسطین بود که پس از شکنجه‌های بسیار در یک نمایش ساختگی صحنه اعدام را بر روی او اجرا کردند. هدف از این کار این بود که روحیه وی را خرد کرده، از او اعتراف بگیرند.

دو تن از دستگیرشدگان ۱۵ خرداد را یک شب در اضطراب و انتظار تیرباران نگه می‌دارند و یک نفر از آن‌ها را به میدان تیر برده و به چوب بسته و تیر مشقی شلیک می‌کنند. حتی پیش می‌آمد که فرد زندانی را شب تا صبح در انتظار حکم تیرباران نگاه می‌داشتند. فشار این عمل بر روحیه و قلب زندانیان تا حدی بود که در بهداری زندان بستری می‌شدند. برای واقعی جلوه دادن اعدام، زندانی را وادار به نوشتن وصیت‌نامه کرده، تصریح می‌کردند که زندانی مدت زیادی زنده نخواهد ماند. هر چند این شکنجه

برای زندانیان بسیار سخت بود، اما برای زندانبانان نوعی تفریح و سرگرمی به شمار می‌آمد. با وجود اینکه اغلب زندانیان با این شگرد آشنا بودند، این طرز شکنجه روی آنان تأثیر زیادی می‌گذاشت.»

منبع: دانشنامه زندان سیاسی دوره پهلوی، دفتر ادبیات انقلاب اسلامی حوزه هنری، چاپ اول، سال ۱۴۰۱، ج ۱، ص ۱۰۵ و ۱۰۶.
مرکز بررسی اسناد تاریخی

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/49611/پهلوی-دوران-روحیه-شکنجه-هپای-روش-یکه-نمایشی-اعدام>